

Memo

datum
7 mei 2021

voor
Gemeenteraad Rheden

Afdeling/cluster

behandeld door
R.M.J. van Eldik

ons kenmerk
21int03668

bijlage(n)
0

Onderwerp

Evaluatie wijzigingen grofvuil-inzameling

Op 1 juli 2020 zijn er drie wijzigingen doorgevoerd in de inzameling van het grofvuil:

1. Deelname aan het Recycleplein Doesburg. Hier wordt gewerkt met poorttarieven waardoor inwoners niet al het grofvuil meer gratis konden wegbrengen
2. Het gratis aan huis ophalen van grofvuil tot 1 m3 is afgeschaft.
3. Verhoging van de prijs van een greenbag van € 2,50 naar € 5,--.

Deze wijzigingen passen in het beleid 'De vervuiler betaalt'.

In deze memo wordt het effect van deze maatregelen op het afvalaanbod geëvalueerd. Ook wordt gekeken naar het effect op het aantal afvaldumpingen en op de kosten voor de grofvuil-inzameling.

Samenvatting

Uit de evaluatie blijkt dat de wijzigingen in de grofvuil-inzameling hebben geleid tot een afname van de hoeveelheid grofvuil en een daling van het aantal meldingen voor het ophalen van grofvuil of grof tuinafval. De wijziging heeft hiermee het beoogde effect gehad.

Het aantal bijplaatsingen en dumpingen is tijdelijk toegenomen maar is sinds begin 2021 afgenomen. Er is geen sprake geweest van extreme situaties.

Deelname aan het Recycleplein Doesburg

Door de deelname aan het Recycleplein Doesburg (RPD) heeft de gemeente gekozen voor de invoering van tarifiering bij het grofvuil. Op het Recycleplein Doesburg kunnen er 18 afvalstromen worden gebracht. Dit zijn zowel betaalde stromen als gratis stromen:

- De gratis stromen zijn: asbest, autobanden zonder velg, AEEA, glas, frituurvet, KCA, luiers, oud papier en karton, oud ijzer, piepschuim, PMD, snoeiafval¹, taxus, textiel, harde kunststoffen.
- De betaalde stromen zijn: B- en C-hout, bouw- en sloopafval, dakleer, grof restafval, matrassen, tapijt, autobanden met velg, gips, grond, schoon puin.

Er zijn drie tarief-categorieën.

Het Recycleplein is beperkter open dan het Afvalbrengstation Arnhem-Noord maar kent wel een avondopenstelling. Qua lay-out en uitstraling is het een modern brengpunt voor grofvuil.

Ervaring inwoners

Over het algemeen zijn de inwoners tevreden over de wijziging. Men heeft moeten wennen aan het feit dat het wegbrengen van grofvuil geld kost maar over het algemeen leidt dit niet tot problemen.

¹ Hoewel snoeiafval bij het Recycleplein Doesburg officieel wordt gezien als betaalde stroom geldt hiervoor het nultarief tot 500 kg en is deze stroom in de praktijk (voor standaard situaties) gratis.

Door de hantering van verschillende tarieven voor de diverse afvalstromen kan het wegbrengen van grofvuil omslachtig zijn. Het kan zijn dat men meerdere keren over de weegbrug moet rijden om gebruik te maken van de differentiatie in tarieven.

Aantal bezoekers

Er wordt goed gebruik gemaakt van het RPD: het aantal bezoekers was tot 1 januari 2021 gelijkwaardig aan het aantal bezoekers van het Afvalbrengstation Arnhem-Noord. De invoering van het 1 x gratis grofvuil ophalen per 1 januari 2021 heeft in de eerste drie maanden niet geleid tot afname van het aantal bezoekers aan het Recycleplein, zie grafiek in bijlage 1.

In de verhouding tussen de aantallen bezoekers uit de diverse dorpskernen zien we dat het aandeel van bezoekers uit Velp is afgenomen en het aandeel van bezoekers uit Dieren is toegenomen, zie bijlage 2. Dit is naar verwachting en wordt veroorzaakt door de wijziging in de reisafstand voor de inwoners.

Gebrachte hoeveelheden

De hoeveelheid gebracht grofvuil is sterk afgenomen, zie onderstaande tabel met de gegevens van 2019 en 2020.

Er is een knip gemaakt in de cijfers van 2020 omdat in het eerste half jaar het grofvuil naar Arnhem is gebracht. Als gevolg van de Corona-crisis is er in het eerste half jaar een circa 20% hogere aanvoer van grofvuil geweest. Dit is een éénmalig effect: onder 'normale' omstandigheden zou circa 2.500 ton grofvuil zijn gebracht.

	2020			2019
Brenglocatie	1e half jaar	2e half jaar	Totaal	
	3.001.900	826.236	3.828.136	5.042.880

In bijlage 3 is een tabel opgenomen met een specificatie naar de afvalstromen die weggebracht worden, zowel gratis als betaald.

De aansluiting bij Doesburg heeft gezorgd voor een afname van de hoeveelheid grofvuil met 65%. Met name bij de gebrachte hoeveelheden bouw- en sloopafval, schoon puin, grof tuinafval en grof restafval is er sprake van een grote daling. Een belangrijke oorzaak van de daling van de hoeveelheden puin en grof tuinafval komt door het wegblijven van professionele firma's. Deze stroom was bij het Afvalbrengstation Arnhem-Noord moeilijk te sturen. Door de tarifiering is het voor deze firma's niet meer interessant om gebruik te maken van het brengpunt voor grof afval.

Afschaffen gratis ophalen grofvuil

Door het afschaffen van het gratis ophalen van grofvuil is de hoeveelheid opgehaald grofvuil sterk afgenomen, zowel in aantal aanmeldingen (zie grafiek in bijlage 4) als ook in hoeveelheid.

	2020			2019
Route-inzameling	1e half jaar	2e half jaar	Totaal	
Grof huishoudelijk afval	378.560	187.280	565.840	654.160

De daling van de ingezamelde hoeveelheid zien we niet terug als stijging van het afvalaanbod op het Recycleplein. Een verklaring hiervoor is dat kleinere hoeveelheden grofvuil door inwoners kleiner

wordt gemaakt en het vervolgens in de grijze container wordt gestopt. Deze aanname kan niet worden onderbouwd: omdat de totale hoeveelheid restafval zo groot is (7.000 ton) én door de mogelijke effecten van de Coronacrisis op het afvalaanbod 'verdwijnt' deze mogelijke toename van het restafval in de natuurlijke fluctuatie van de cijfers.

Vanaf 1 januari 2021 zien we een toename bij de aanmeldingen als gevolg van de invoering van één keer per jaar gratis grofvuil ophalen (max. 1 m3). Dit zal ook consequenties hebben op de aangeboden hoeveelheid: voor 2021 wordt een toename verwacht ten opzichte van het 2e half jaar van 2020.

Prijs green bag naar € 5,--

De verhoging van de prijs van de greenbag lijkt te leiden tot een verminderd aanbod: in 2020 zijn er circa 20% minder aanbiedingen geweest ten opzichte van 2019 en 8% minder aanbod ten opzichte van 2018. Zie de grafiek in bijlage 5. De hoeveelheid aangeboden grof tuinafval is niet toegenomen: de hoeveelheid ligt in lijn met het gemiddelde aanbod van de afgelopen jaren.

Green bags	Aantal meldingen	Hoeveelheid grof tuinafval (ton)
2018	6961	909
2019	7788	1.114
2020	6470	894
2021 (t/m mrt.)	881	46

Als er gekeken wordt naar het totale aanbod in 2020 dan valt op dat de piek in de zomermaanden is uitgebleven.

De hoeveelheid GFT in de groene minicontainer is gestegen. Het is aannemelijk dat mensen het grof tuinafval meer via de minicontainer afvoeren.

De voorzichtige conclusie is dat het gewenste effect is bereikt:

- de green bags worden beter gevuld aangeboden
- kleine hoeveelheden grof tuinafval worden via de minicontainer afgevoerd.

Bijplaatsingen en dumpingen

De hoeveelheid bijplaatsingen en dumpingen² wordt sinds januari 2020 bijgehouden.

Na invoering van de maatregelen in juli 2020 is er gedurende enkele maanden een toename geweest van het aantal bijplaatsingen en dumpingen, zie grafiek in bijlage 6. Dit is gebruikelijk en conform landelijke ervaringen. Hierbij is er geen sprake van extreme situaties.

Sinds januari 2021 is het aantal bijplaatsingen weer gedaald naar niveaus van vóór de invoering van de maatregelen.

² Van een bijplaatsing is sprake als er grofvuil naast een verzamelcontainer wordt gezet. Een dumping is grofvuil dat in de openbare ruimte is achtergelaten, dit kan zowel binnen als buiten de bebouwde kom zijn.

Kosten

In de onderstaande tabel zijn de kosten voor de inzameling en verwerking van grof vuil (halen en brengen) en greenbags voor 2019 en 2020 weergegeven.

		2020			2019
		Begroting	Q1+Q2	Q3+Q4	
Kosten inzameling grof vuil	€	220.500	€ 145.926	€ 65.383	€ 231.716
Kosten afvalbrengpunt	€	500.000	€ 344.354	€ 99.480	€ 430.674
Kosten greenbags	€	107.500	€ 73.396	€ 53.768	€ 173.474
			€ 563.676	€ 218.631	
	Totaal	€ 828.000	€ 782.307		€ 835.864

Extra kosten door Corona

Door de eerste lockdown zaten mensen thuis. Dit was aanleiding voor het opruimen van zolders en schuurtjes en extra tuinonderhoud. Hierdoor is er in het eerste half jaar van 2020 heel veel grof vuil aangeboden bij het Afvalbrengstation Arnhem-Noord en is ook veel grofvuil en grof tuinafval opgehaald. Dit 'Corona-effect' is in heel Nederland opgetreden.

Ondanks de extra kosten is de begroting niet overschreden.

Kostenvermindering door maatregelen

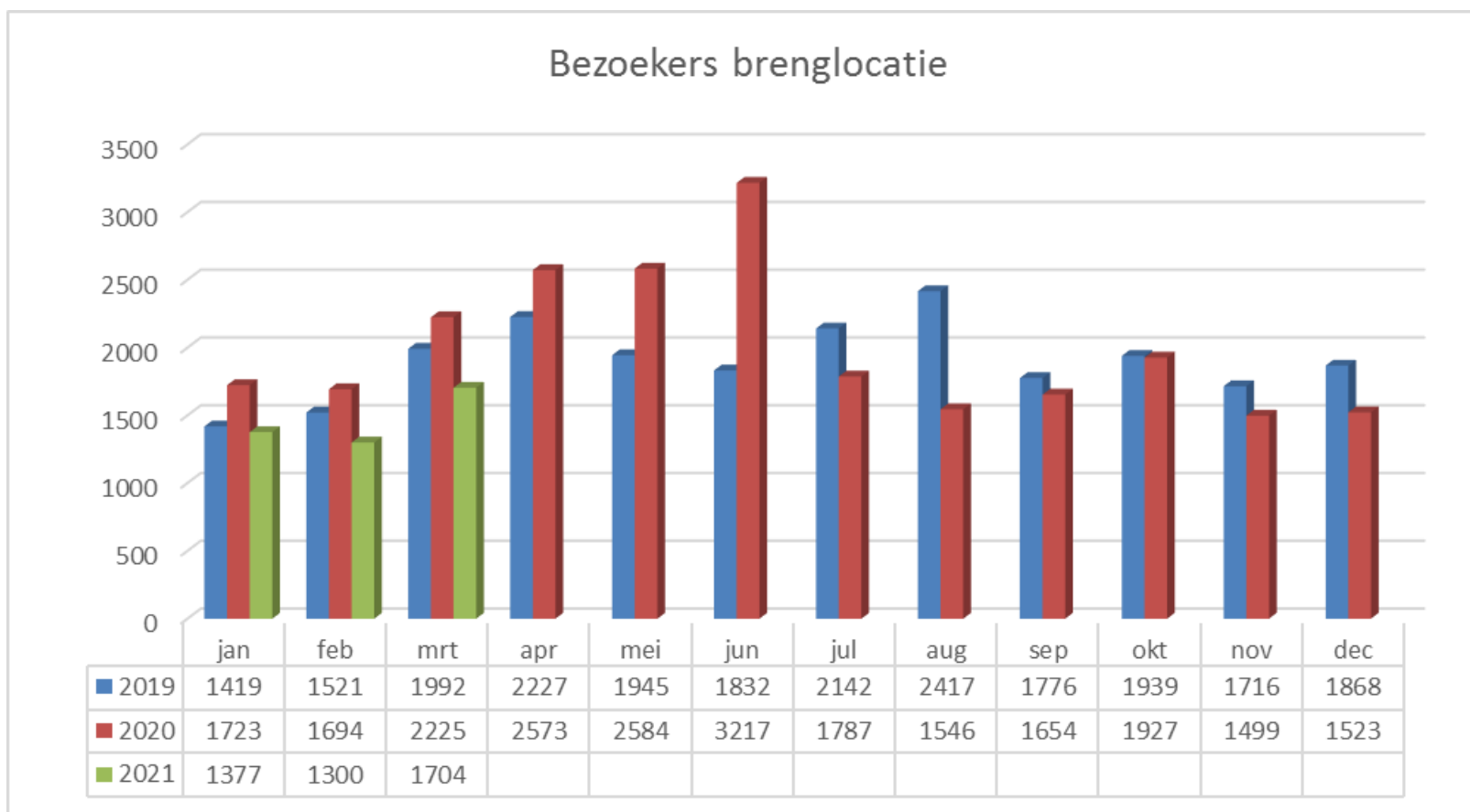
Het aannemen dat de maatregelen zouden leiden tot een kostenvermindering klopt. Er is een groot verschil in de kosten van het eerste en tweede halfjaar van 2020. Zoals hierboven genoemd zijn er in het eerste half jaar extra kosten geweest als gevolg van Corona. Maar ook vergeleken met de (halfjaar) cijfers van 2019 zien we een daling van de kosten.

Bij 'Kosten afvalbrengpunt' worden de lagere kosten met name veroorzaakt door het 'verdwijnen' van de verwerkingskosten voor het grof vuil. Door de 'gratis' wegbrengmogelijkheid bij het Afvalbrengstation Arnhem-Noord kwamen de verwerkingskosten ten laste van de gemeente. Bij het Recycleplein Doesburg worden deze verwerkingskosten gedekt door de inkomsten uit de poorttarieven. De kosten voor Q3+Q4 zijn het gevolg van de vergoeding van € 10,-- per bezoeker die de gemeente aan Doesburg moet betalen.

De kostenvermindering die in 2020 is opgetreden als gevolg van de wijzigingen is niet één op één door te vertalen naar 2021. Reden hiervoor is de invoering van het gratis ophalen van grof vuil per 1/1/21. Dit zal leiden tot wijzigingen (meer ophalen, minder gebruik recycleplein). Deze wijzigingen vertalen zich door naar een kostenverschuiving (meer inzamelkosten, minder kosten afvalbrengstation) en een kostentoeename doordat de verwerkingskosten voor opgehaald grof vuil hoger zijn.

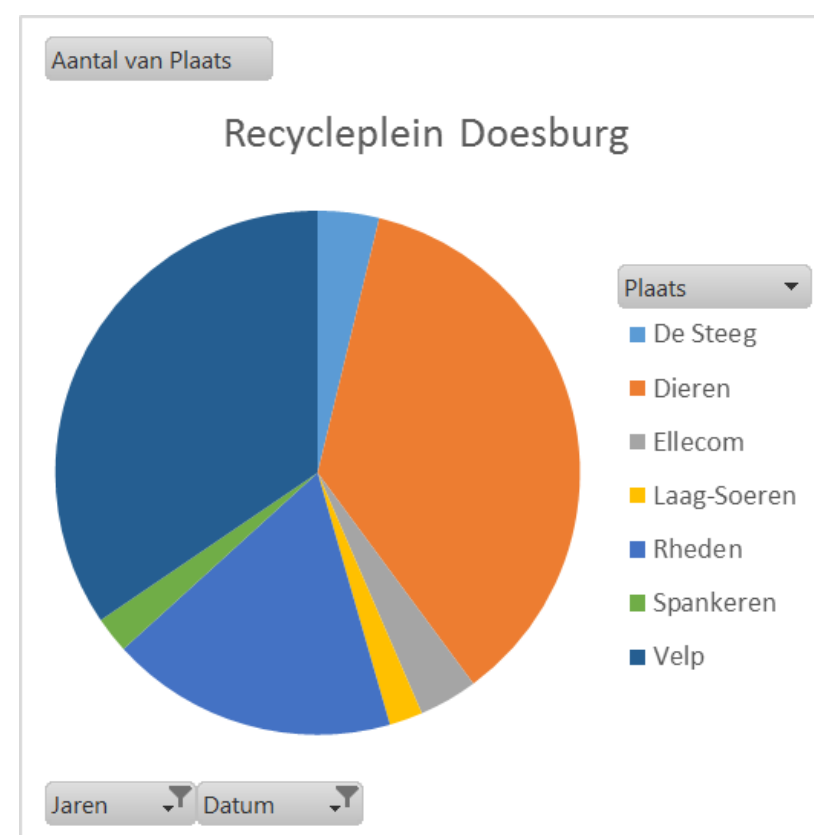
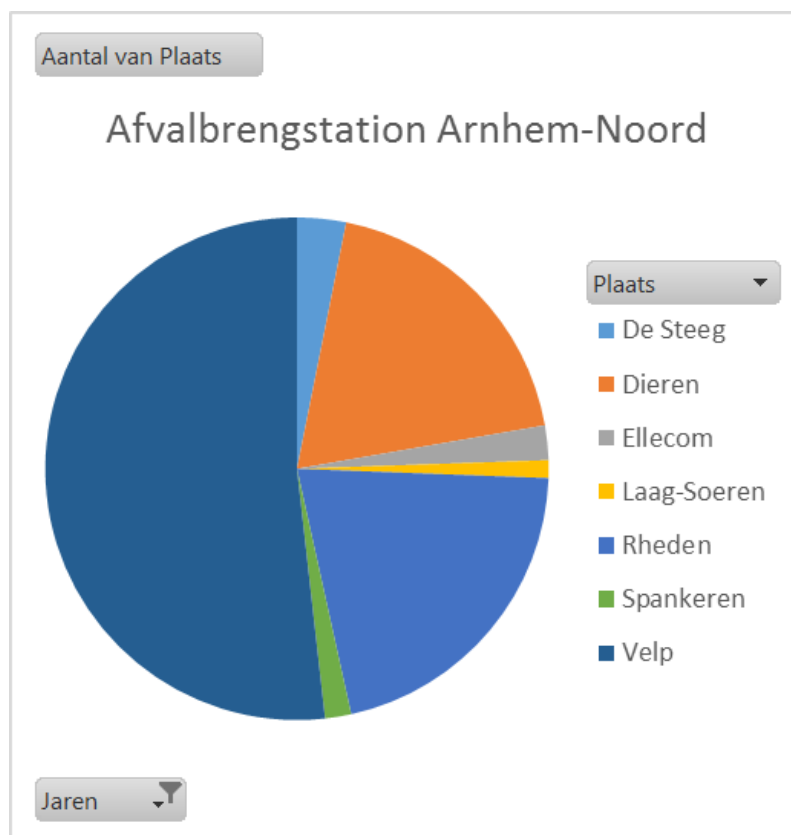

BIJLAGE 1: AANTAL BEZOEKERS AAN AFVALBRENGSTATION ARNHEM NOORD (tot 1/7/20) EN RECYCLEPLEIN DOESBURG

BIJLAGE 2: VERHOUDING BEZOEKERS PER DORPSKER

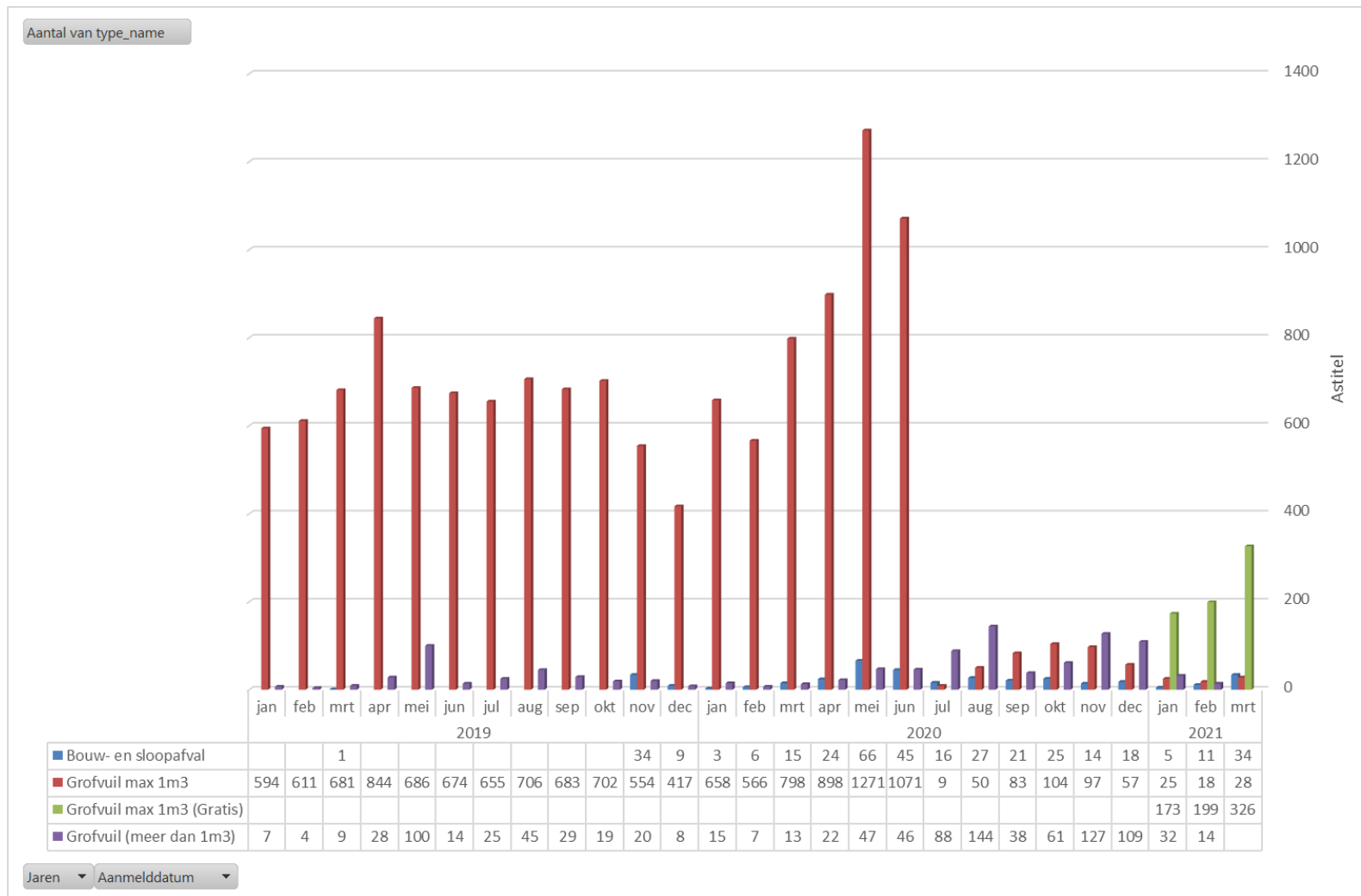

BIJLAGE 3: GEBRACHTE HOEVEELHEDEN

Brenglocatie	2020			2019	meer/minder	Perc
	1e half jaar	2e half jaar	Totaal			
<i>asbesthoudend bouw- en sloopafval</i>	7.850	4.196	12.046	10.860	1.186	10,9%
<i>autobanden van personenauto's</i>	-	0	-	1.290	1.290-	-100,0%
<i>bouw- en sloopafval, ongesorteerd</i>	391.550	92.078	483.628	728.830	245.202-	-33,6%
<i>dakafval, ongesorteerd</i>	32.080	13.524	45.604	39.610	5.994	15,1%
<i>Frituurvet</i>	1.670	468	2.138	2.660	522-	-19,6%
<i>gemengd puin schoon</i>	710.730	112.062	822.792	1.012.470	189.678-	-18,7%
<i>gips</i>	27.820	8.025	35.845	43.240	7.395-	-17,1%
<i>grof huisafval, brandbaar</i>	452.640	141.259	593.899	759.880	165.981-	-21,8%
<i>grof tuinafval</i>	290.120	123.709	413.829	746.620	332.791-	-44,6%
<i>grond</i>	174.920	0	174.920	187.740	12.820-	-6,8%
<i>harde kunststoffen gemengd</i>	36.180	9.957	46.137	56.390	10.253-	-18,2%
<i>hout b</i>	524.380	191.943	716.323	898.360	182.037-	-20,3%
<i>hout c</i>	110.360	28.377	138.737	154.680	15.943-	-10,3%
<i>kca standplaats</i>	26.900	6.059	32.959	51.120	18.161-	-35,5%
<i>matrassen</i>	21.860	14.139	35.999	39.080	3.081-	-7,9%
<i>Papier</i>	52.630	25.163	77.793	79.170	1.377-	-1,7%
<i>PBD uit huishoudens</i>	1.110	0	1.110	1.850	740-	-40,0%
<i>schroot (ijzer/staal)</i>	105.490	17.757	123.247	164.460	41.213-	-25,1%
<i>schuim, EPS</i>	880	606	1.486	1.440	46	3,2%
<i>tapijtafval</i>	32.730	12.655	45.385	63.130	17.745-	-28,1%
E-goed	-	22.314	22.314			
Vlak glas	-	1.945	1.945			
	3.001.900	826.236	3.828.136	5.042.880	1.214.744-	-24,1%

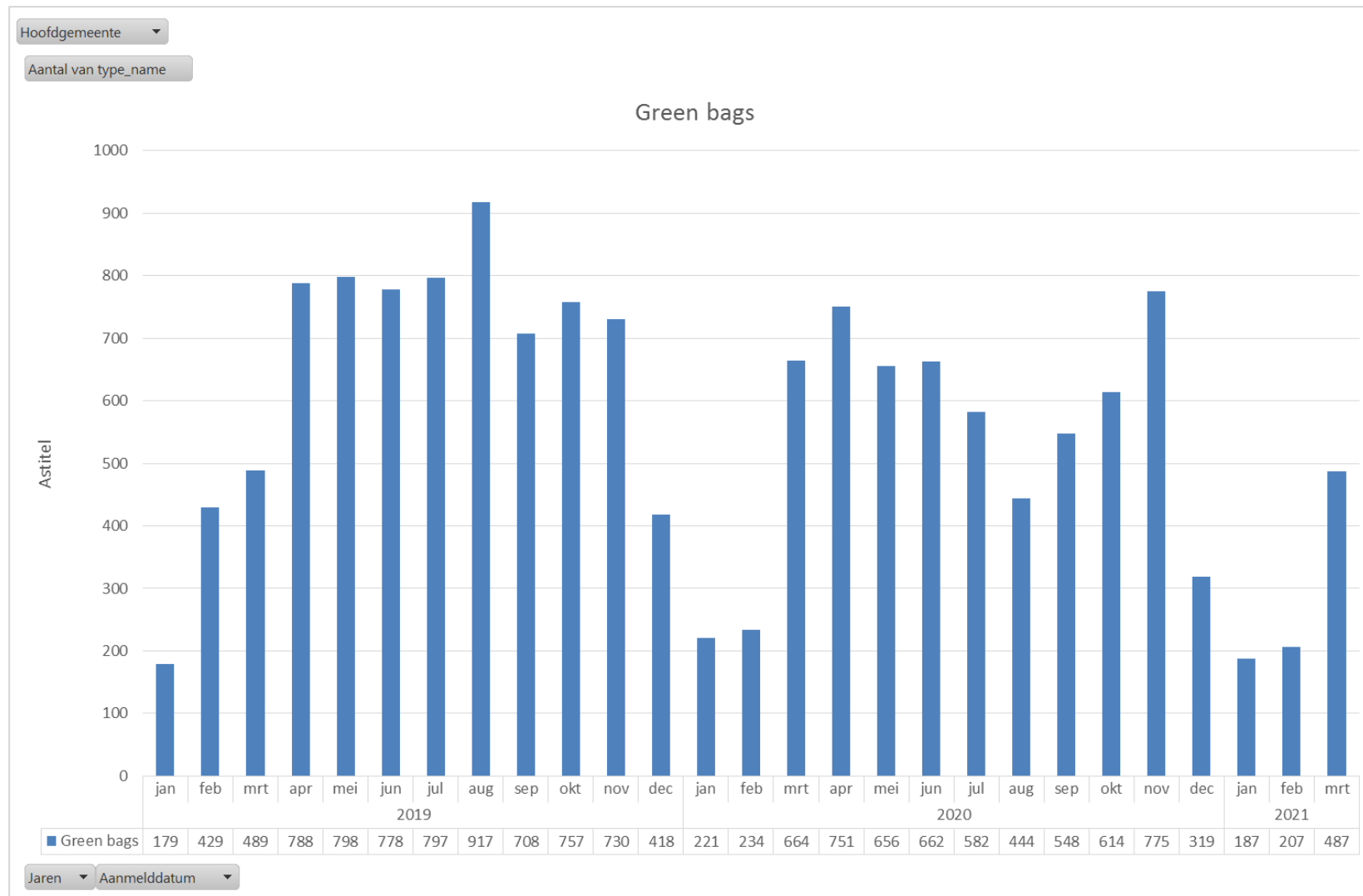

BIJLAGE 4: AANTAL AANMELDINGEN VOOR OPHALEN GROFVUIL

BIJLAGE 5: AANTAL AANMELDINGEN VOOR OPHALEN GREEN BAG

BIJLAGE 6: AANTAL BIJPLAATSINGEN OF DUMPINGEN PER DORPSKERN

